

2024-02-15

INTERPELLATIONSSVAR
KFKS 2024-00126

Kommunfullmäktige

Svar på interpellation av Christina Ståldal (-) om Hur är den sociala situationen på Nackas bibliotek?

Vi har fått en interpellation från Christina Ståldal (-) med följande frågeställningar:

- 1. Vilket upparbetat stöd och kontakter erbjuds bibliotekspersonalen för att kunna hantera en situation som den nämnda och andra liknande?*
- 2. Vilket stöd och beredskap finns i händelse av våld eller droghandel på bibliotek?*
- 3. Får bibliotekspersonalen utbildning för att klara av svåra sociala situationer liknande den nämnda och får de uppmantran att gå vidare med en anmälan och kontakter till övriga instanser som hanterar bråk, sjukdom och svårigheter?*
- 4. Finns det uppvärmda lokaler i Nacka där bostadslösa personer och uteliggare kan vistas under nätter och dagar?*

Monica Brohede Tellström (L) ordförande i kulturnämnden svarar på de tre första frågorna och Oliver Rykatkin (M) ordförande i nämnden för arbete och försörjning svarar på fråga fyra.

Vårt svar är följande:

Nackas 6 bibliotek är trivsamma och mycket uppskattade av Nackaborna. Under 2022 hade de sammanlagt 692 000 besök vilket motsvarar 6,5 besök per invånare och år, vilket är en av de högsta nivåerna i landet. I en nyligen genomförd undersökning bland biblioteksbesökarna var 99% nöjda eller mycket nöjda med biblioteken. 92% tycker att miljön på biblioteken är inspirerande och tilltalande och 89% anser att man kan läsa och studera i lugn och ro utan att bli störd. Vi har inte ställt specifika frågor om upplevd trygghet i biblioteken, men besökarnas bedömning av miljön, lugnet och helhetsintrycket av biblioteken indikerar att det huvudsakligen är lugnt och tryggt.

Men precis som interpellanten skriver så är biblioteken en del av samhället, och det händer förstås att människor som är drogpåverkade, utåtagerande och arga, mår riktigt psykiskt eller fysiskt dåligt eller av andra skäl har behov av hjälp och/eller skapar oro på biblioteket. Nackas bibliotek ligger alla centralt i direkt anslutning till ett köpcentrum vilket är väldigt bra ur tillgänglighetssynpunkt, men det kan även innebära att personalen måste ha en beredskap för att en eventuell stökig situation utanför kan förflyttas in i biblioteket. Det har även de senaste åren pågått en nationell diskussion om att vissa ungdomar och unga vuxna bråkar och stökar på biblioteken, och i vissa fall har bibliotekspersonal upplevt en hotfull

situation. Några mindre incidenter har inträffat även i Nacka, men jämförelsevis är Nackas bibliotek väldigt lugna.

Ett bibliotek som är tyst och lugnt och har trivsamma sittplatser och är öppet för allmänheten är förstås en lockande plats för en bostadslös människa som är trött och frusen, och självklart är man då välkommen att sitta ned en stund. Men biblioteket är inte en plats för att tillbringa sin dygnsvila.

1. Vilket upparbetat stöd och kontakter erbjuds bibliotekspersonalen för att kunna hantera en situation som den nämnda och andra liknande?

När en akutsituation av något slag uppstår använder sig biblioteken först och främst av Nacka kommuns akutplan som är en konkret handlingsplan för situationer av hot och våld, brand, telefonhot, sjukdomsfall, skadegörelse, olyckor, inbrott, svåra sociala situationer, personer som drabbats av kris m.m. Biblioteken har även egna anpassade handlingsplaner som regelbundet ses över och diskuteras återkommande vid APT. Första hjälpen-utrustning, samt utrustning för hjärt- och lungräddning finns tillgängligt i varje bibliotek och denna utrustning kontrolleras regelbundet för att vara funktionsduglig och i gott skick. Samarbeten med övriga aktörer och interna nätverk i respektive närområden har utarbetats, där biblioteken har en bra upparbetad dialog och kontakt med väktare, trygghetsvårdar, polis, Polarna Nacka, socialtjänsten och familjecentraler. De är även med i nätverket Trygg och Säker i respektive närområden.

2. Vilket stöd och beredskap finns i händelse av våld eller droghandel på bibliotek?

På samtliga bibliotek finns en aktuell fysisk lista med viktiga telefonnummer, bl.a. till socialjouren och polisen, tillsammans med Nacka kommuns akutplan. Flera bibliotek har överfallslarm som tillkallar väktare, och då samtliga bibliotek är belägna i eller i direkt anslutning till en centrumanläggning finns väktare och trygghetsvårdar att tillgå vid behov. Vid akut sjukdom eller hot/våld kontaktas 112. Bibliotekspersonalen är införstådda i hur de gör polisanmälan och orosanmälningar till socialtjänsten, och skriftliga rutiner finns på plats för att vägleda personalen. Personalen ska aldrig konfronteras en person eller situation ensamma. Bibliotekspersonalen har aldrig yttre tjänst ensam utan har alltid stöd av kollegor i närheten.

3. Får bibliotekspersonalen utbildning för att klara av svåra sociala situationer liknande den nämnda och får de uppmuntran att gå vidare med ev anmälan och kontakter till övriga instanser som hanterar bråk, sjukdom och svårigheter?

Båda driftaktörer utbildar sin personal i hjärt- och lungräddning årligen och i de fall personalen behöver krishantering och stöd så erbjuds den via hälsovårdsföretag. Bibliotekspersonalen har återkommande diskussioner kring hur de ska hantera olika situationer, även sådana situationer som interpellanten exemplifierar. I såväl Nackas akutplan som i de lokala handlingsplanerna uppmanas personalen att vid behov göra en orosanmälan till socialtjänst och/eller en polisanmälan eller tillkalla ambulans, och det finns skriftliga rutiner för hur dessa anmälningar genomförs.

4. Finns det uppvärmda lokaler i Nacka där bostadslösa personer och uteliggare kan vistas under nätter och dagar?

Kommunen tillhandahåller inte sådana lokaler, flera civilsamhällsorganisationer tillhandahåller däremot lokaler till akuthemlösa. Det går även att via ekonomiskt bistånd söka nödbistånd för att bo på vandrarhem en, eller flera, nätter.

Monica Brohede Tellström (L)
Kulturnämndens ordförande

Oliver Rykatkin (M)
Nämnden för arbete och försörjnings ordförande